

Fills de l'amor

Sempre és un motiu de goig la publicació d'un llibre, màxim si aquest és obra d'un castellarenc. Tal és el cas de **Fills de l'amor**, d'En Domènec Luque i Blades, un xicot molt jove i conegut arreu de la nostra vila. Tot seguit, vaig a intentar fer-ne un petit esbós.

Una vegada el llibre d'En Domènec ha arribat a les mans del lector, aquest, àvid d'esperar allò que allí hi pot trobar, queda sorprès, i alhora atrapat, per un fil invisible que no li permet abandonar la lectura. De fet, la veritable intenció de l'autor —com ratifica en el pròleg— no és altra que carregar al receptor de la mateixa sensibilitat amb que ell va anar creant els poemes guiats per una força irresistible i sincera: la seva companya Àfrica.

Per això en **Lletra a Àfrica** el poeta escriu: «T'haig de dir que em sento estrany. Jo que tantes lletres t'he escrit i que tantes n'he rebudes de teves! Ara te n'escriu una que sé que no tindrà resposta. Almenys per correu».

Certament En Domènec sent de prop aquesta sensació de distància i aïllament, a la vegada que intenta escriure una carta plena de dolor i compromís, conscient que no es veurà amb resposta immediata. Amb tot, el seu destinatari és el mòbil que li fa redactar-la; és l'únic motor que impelleix la necessitat d'escriure. Quan dic únic, tinc present, també, les paraules de l'Àfrica que circulaven pels mateixos viaransys.

«... en mi plaza no hay árboles, ni flores,
ni un banco siquiera en donde arrullarse.
Pero eso, ¿qué importa?
Van juntos y todo lo demás, sobra.»

Indubtablement el llibre **Fills de l'amor** s'expandeix més lluny d'un amor contemplatiu i poètic (encara que per altra banda, no cal dubtar de la poetització al que es troba sotmés). L'amor del llibre és un amor pur, intens, carregat de tendresa i d'una continua afirmació en ell mateix. No cal, però, perdre de vista uns termes tan significatius com poden ser els mots lluita, tristesa i esperança, que són, en definitiva, les directrius concretes que porten tota l'obra poètica amb que En Oomènec se'ns mostra d'uan forma directa i clara:

«... ara veig que totes les estones en que
no hem estat estimant-nos,
no han servit per res.»

Hom pot comprovar que el poeta va mostrant-se altament reiteratiu. Això, podria fer caure el treball dins la monotonia, essent, però, evitada amb molta cura per par de l'autor. Ell, molt sàbiament, recull la temàtica concentrada en el llibre donant-li una flexibilitat verbal i una simplicitat lèxica per convertir-la en una poesia «casolana» i entenedora, d'una força expressiva que mostra palès un sentit arrelat i insubornable a identificar-se dins un codi personal, reservat al marc concret d'unes vivències, uns records, i el bri constant que floreix intensament: l'estimació.

«... el teu amor, ha trascendit fins i tot de la mort.»
«... però, sempre, sempre,
en la vida i en la mort,
la tendresa i l'amor.»

Una altra vesant va aturada en el recull poètic: la mort. Una mort física i anímica dels personatges. La primera ve referida a la mort de l'Àfrica, i la segona la del Domènec, que en un principi renúncia, vençut, a viure un futur on l'absurd embolcalla el mínim pensament, la més insignificant acció; un futur on hi dormen per igual el fet quotidià o la gesta heròica:

«Tot és tan i tan absurd.»
«I sentia la por més profunda que mai he sentit.»
«I jo t'implorava un mot que no venia
o un somriure ja impossible.
Però malgrat tot, t'estimava.
Vida meva, com t'estimava.»

La desesperació que el poeta acusa, li ha fet prendre, mitjantçant una personificació, una nova amiga fins aleshores entretinguda en un passeig en l'espai: l'angoixa. En un moment determinat, l'assimilació és total i aquesta esperpèntica companya esdevé part indivisible del poeta.

«L'angoixa m'ha triat com a amant seu.»
«He conegut el seu fill» «... és el plor.»

Juntament amb **Fidelitat i Temors i esperances**, un dels poemes més bells és **Mort, ets inútil**. En ell desafia a la mort, cosa que no sol fer un home, sembla no tèmer-la. Sap que la mort s'humiliarà a la fi, sap, tanmateix, que mai serà prou valerosa per eclipsar el seu revers: l'amor; i que, al final del malèfic torbellí, retornarà a l'amiga prop d'ell.

«... tan estúpida és la teva tasca.»

Un dubte sobtat interroga al lector i, precisament, el mateix Domènec és el qui el crea quan parla d'un avenir que hom no pot conèixer; àdhuc de la incertesa que comporta el pas indestituïble del temps.

Al marge de l'obra (i permeteu-me que faci un petit incís), sabíem que la tasca d'aquests dos éssers, era altament positiva i emplenada per una incansable lluita i ànsia d'endegar una empresa difícil en pro d'una justícia social; tot amb una verdadera responsabilitat i sacrifici. En l'aspecte humà, i pel que es pot anar deduïnt del llibre de tipus intimista, la qüestió que segueix estava certament resolta:

«... però mai més serà el que era
i sempre restarà oberta la pregunta
del que hauria estat si haguéssim seguit junts
caminant pels camins,
amb el pas segur i ferm del qui estima
i es sap i es sent tendrament estimat.»

L'autor no creu en l'oblit, sinó en una ardida recerca del passat per ajudar-lo a viure i a continuar la susdita tasca iniciada per ambdós, sense defallir en cap moment, sobrepassant-se als obstacles que podien fer-los entropasar amb una relativa facilitat.

«... però el bell record em donava
una miqueta de llum, la necessària
per poder seguir el camí.»

«... necessito evadir-me, oblidar, recomençar...
No, no, no; evadir-me, no: assumir;
oblidar, mai: tenir present.»

Cal destacar, també, les nombroses ocasions que el Sol, l'astre rei per la vesprada, és la figura concreta portadora de claror, i símbol, inexcusable excel·lència, fa la seva lluminosa aparició en el decurs del recull. El Sol romp d'un dia clar, transparent... Apareix d'aquest mode, un paradís anomenat Ítaca, que engendra en el poeta la recerca d'una llibertat pròpia i constant. Ben segur que, a hores d'ara, Ítaca és molt més a prop dels ulls humans; ulls de poeta que captiven somnis del fons de la nit serena. Lentament, Ítaca es va conquerint. En Domènec ens ho mostra en alguns dels seus poemes.

I per fi, la peça clau d'aquesta taula tan pregona d'escacs: els fills; els fills que ha deixat aquest amor. Uns fills amb unes peculiars característiques, de lenta naixença enmig d'una estimació i lliurament total. Ells són vertaders, legitims:

«... són com fills del nostre amor.
Recordes l'antiga il·lusió?
Recordes el fill mai engendrat?
Però són aquests poemes també fruits del nostre amor,
per tant fills nostres, no de carn
però d'esperit, immortals doncs,
Torni l'espurna d'il·lusió als teus ulls!
Àfrica, aquests són, estima'ls força, els nostres fills!»

En el darrer capítol s'esbrina la flaire sincera d'esperança, comportant així, un lirisme i una intensitat emocional amb la qual el poeta desbrossa el camí que des de la mort de la seva companya s'havia saturat de brutícia i anihilament. La certesa de que res ha acabat, i l'afirmació que tot retornarà als seus inicis, travesen gran part dels poemes del postrer apartat de l'obra. Entre els receptors i un munt de lletra impresa, hi ha el pensar i el sentir d'un home, que, sense veure'l, ens ho ha tramès a tots i a cada ú de nosaltres. Cal agrair-ho i escoltar-lo apropant-nos-hi com més millor. Tan sols ens demana un xic de recolliment.

«... quina joia serà retrobar-te
un altre cop allí. Riurem junts
del món antic i les seves
mentides, enganys i cadenes.
I ens estimarem sense pautes,
i serem dos éssers lliures.»

Victor Valls